

Кожемяка Т.Ю., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Семчук Н.О., к.ю.н.

ЗМІНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У ТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ

З 1 липня 2020 року набули чинності масштабні зміни до Кримінального кодексу України. У більш ніж 100 статтях документа штрафні санкції збільшуються у 20–100 разів, у багатьох додається позбавлення волі як альтернативне покарання. Крім того, у Кримінальному кодексі поряд зі злочинами з'явилися проступки.

Зміни, які набули чинності, передусім пов'язані із законом «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних злочинів», який був ухвалений ще за попередньої влади, восени 2018 року. Дуже спрощено його мета полягала в тому, щоб розвантажити слідчих правоохоронних органів від «дрібних» справ, передавши їх дізнавачам – окремому структурному підрозділу, що спеціалізується на правопорушеннях невеликої тяжкості – проступках [1].

Наприклад, відповідно до ч. 1 ст. 12 Кримінального кодексу України злочини поділяються середньої тяжкості, тяжкі та дуже тяжкі [2, с. 12].

Різниця між злочинами невеликої тяжкості головним чином полягає у покаранні. Якщо раніше до легких належали злочини, за які передбачено до 51000 грн штрафу та/або до 2 років позбавлення волі, то проступки передбачають такий же рівень штрафу, але вже без тюремного терміну [2, с. 12].

Згідно з новою класифікацією кримінальних правопорушень, правопорушення в транспортній сфері тепер потрібно класифікувати наступним чином – передбачене ч. 1 ст. 276 КК – є кримінальним проступком, ч. 2 ст. 276 КК- тяжким злочином, ч. 3 ст. 276 КК- також тяжким злочином; ст. 276-1 КК – нетяжким злочином; ч. 1 ст. 277 КК – нетяжким злочином; ч. 2 ст. 277 КК – тяжким злочином, ч. 3 ст. 277 КК – особливо тяжким злочином; ч. 1 ст. 278 КК – тяжким злочином; ч. 2 ст. 278 КК – тяжким злочином; ч. 3 ст. 278 КК – особливо тяжким злочином; ч. 1 ст. 279 КК – кримінальним проступком; ч. 2 ст. 279 КК – тяжким злочином; ч. 3 ст. 279 КК – особливо тяжким злочином; ч. 1 ст. 280 КК –

кримінальним проступком; ч. 2 ст. 280 КК – нетяжким злочином; ч. 3 ст. 280 КК – особливо тяжким злочином; ч. 1 ст. 281 КК – кримінальним проступком; ч. 2 ст. 282 КК – нетяжким злочином; ч. 3 ст. 282 КК – особливо тяжким злочином; ч. 1 ст. 283 КК – кримінальним проступком; ч. 2 ст. 283 КК – тяжким злочином; ст. 284 КК -кримінальним проступком; ст. 285 КК -кримінальним проступком; ч. 1 ст. 286 КК -кримінальним проступком; ч. 2 ст. 286 КК – тяжким злочином; ч. 3 ст. 286 КК – тяжким злочином; ч. 1 ст. 286-1 КК – нетяжким злочином; ч. 2 ст. 286-1 КК – тяжким злочином; ч. 3 ст. 286-1 КК – тяжким злочином; ч. 4 ст. 286-1 КК - особливо тяжким злочином; ст. 287 КК – нетяжким злочином; ст. 288 КК – нетяжким злочином; ч. 1 ст. 289 КК – нетяжким злочином; ч. 2 ст. 289 КК – тяжким злочином; ч. 3 ст. 289 КК – особливо тяжким злочином; ст. 290 КК – кримінальним проступком; ст. 291 – нетяжким злочином; ч. 1 ст. 292 КК – нетяжким злочином; ч. 2 ст. 292 КК – тяжким злочином; ч. 3 ст. 292 КК – особливо тяжким злочином.

Отже, нові зміни у Кримінальному кодексі сприятимуть, зокрема, змінам у класифікації кримінальних правопорушень, що дозволить, з одного боку, розвантажити слідчих, а з іншого – маніпулювати при притягненні підозрюваних до відповідальності.

Крім того, на прикладі транспортних злочинів зрозуміло, що ланкова схема, запропонована законодавцем – «кримінальний проступок – нетяжкий злочин – тяжкий злочин – особливо тяжкий злочин» поки що не знайшла повного відображення на практиці – тобто в рамках однієї статті основний склад кримінального правопорушення може бути кримінальним проступком, а кваліфікований – тяжким злочином (або навпаки, кваліфікований та особливо кваліфікований склади обидва можуть відноситися до тяжких злочинів). Тому нова система кримінальних правопорушень потребує більшого узгодження з нормами Особливої частини КК та наступних змін до кримінального законодавства.

Література

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних злочинів: Закон України від 22 лист. 2018 р. № 2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074-20#n14>

2. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 01 вер. 2021 р. Київ: Паливода А.В., 2021. 304 с.

Кононенко А.С., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Семчук Н.О., к.ю.н.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ЖІНОК, ВАГІТНИХ І ЖІНОК, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ, ЗАСУДЖЕНИХ ЗА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У ТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ

Наразі в Україні звільнення від покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей, регулюється Кримінальним кодексом України (далі – ККУ), що містить досить гуманні положення щодо вирішення даного питання. Проте, у деяких випадках така вагітність або дитина, яка не досягнула певного віку, може слугувати прикриттям або інструментом, завдяки якому є можливість звільнення або пом'якшення терміну відбування покарання.

Це питання передбачене у статтях 79 та 83 ККУ, які різняться лише деякими положеннями та віком дитини. Тож, у статті 79 йдеться про звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Відповідно до цієї статті жінки, яких було призначено покарання у виді обмеження або позбавлення волі на термін не більше п'яти років і за тяжкі та особливо тяжкі злочини, суд може звільнити таких засуджених від відбування як основного, так і додаткового покарання, проте зі встановленням іспитового строку, на який жінку може бути звільнено від роботи у зв'язку з вагітністю та до досягнення дитиною семирічного віку. У разі винесення рішення про звільнення від відбування покарання така особа має дотримуватись наступних загально визначених обов'язків: 1) періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; 2) повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання. Також, зважаючи поведінку засудженої та дотримання всіх обов'язків, суд приймає рішення про звільнення її від покарання або направити для подальшого відбування покарання, призначеного вироком [1].

Положення 83 статті ККУ вже застосовуються у випадках, коли вагітна жінка або жінка з дитиною трирічного віку має сім'ю або родичів, що дали згоду на спільне з нею проживання, або яка має можливість самостійно забезпечити належні умови для виховання дитини. Звільнення від призначеного покарання або замінити на більш м'якше покарання чи направити її для відбування покарання